

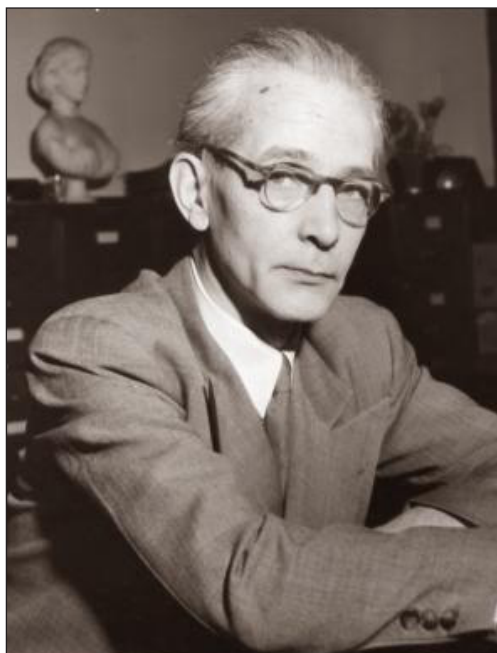
13. IALA kaj Interlingua (interlingvao)

13.1. Fondo kaj starigo de programo

Komence de la 20-a jarcento, apud la jam funkcia Esperanto, ekestis aro da lingvo-projektoj kun latinida bazo. Pri la problemaro de internaciaj lingvoj ekinteresiĝis pluraj sciencaj organizaĵoj. *American Philosophical Society* (Usona Filozofia Societo, fondita en 1743 en Filadelfio) estis jam en 1887 stariginta komitaton por ekzameni la sciencan valoron de Volapük, sciante nenion pri Esperanto. Ĝi malrekomendis Volapük-on kaj proponis principojn, sur kiuj baziĝu internacia lingvo. Ili devintus esti pritraktataj dum internacia kongreso, kiu tamen ne okazis pro nesufiĉa intereso de klerulaj societoj en la mondo. (Estas interese, ke Zamenhof intencis tie diskutigi Esperanton kaj decidigi pri ĝia formo.) La lingva komisiono de *American Philosophical Society* starigis postulojn por kreado de internacia lingvo surbaze de arĵaj lingvoj, kun latina fonetika ortografio, kun internaciaj vortradikoj, kun facilaj gramatiko kaj prononco. Gravecon de internacia lingvo agnoskis *International Research Council*, fondita en 1919 en Bruselo kiel unu el posteulaj organizaĵoj de la *Internacia Asocio de Akademioj* – ĝuste tiu, kiu estis rifuzinta okupiĝi pri internacia lingvo en 1907 (vidu ĉapitron 10). *British Association for the Advancement of Science* (Brita Asocio por Antaŭenigo de Scienco, fondita en 1831 en Londono) pridiskutis la temaron de internacia lingvo en 1921 kaj kelkaj aliaj similaj organizaĵoj montris intereson pri internacia komunikado ĝenerale. En tiu favora situacio ekestis komence de la dudekaj jaroj la internacia interlingvistika organizaĵo *International Auxiliary Language Association (IALA)*. Ideo krei internacian lingvistan organizaĵon, kiu

Figuro 13.1: Alice Morris

Figuro 13.2: Alexander Gode